

Saario ym.: Ehdotus laiksi lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994 annetun lain kumoamisesta

Eduskunnalle

Kuluvan vuoden alussa tuli voimaan laki lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994 (1539/93). Laki on voimassa vuoden loppuun, ja sen perusteella työnantajilta peritään ylimääräinen työttömyysvakuutusmaksu lain voimassaoloaikana alkavista kokoaikaisista lomautuksista. Ylimääräisen työttömyysvakuutusmaksun, ns. lomautussakon suuruus on työttömyysturvain mukaisen peruspäivärahan kymmenkertainen määrä. Sen perimisestä huolehtivat tapaturmavakuutusyhtiöt.

Sosiaali- ja terveysministeriö antoi päätöksellään 12.1.1994 tarkemmat määräykset lain soveltamisesta.

Ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta annetun lain tarkoituksena oli kohdistaa työttömyysturvakustannuksia aikaisempaa enemmän niille yrityksille, jotka lomautuksia käyttävät, ja tätä kautta myös vähentää lomautusten määrää.

Lain voimassaoloajalta saadut kokemukset osoittavat, että se toimii käytännössä toisin kuin sitä säädettäessä oli tarkoitettu. Sen sijasta, että laki vähentäisi lomautuksia ja edistäisi ihmisten työssä pysymistä, se on johtanut siihen, että lomautusten sijasta käytetään mieluummin irtisanomisia, jolloin työpaikka menetetään lopullisesti. Lisäksi on havaittu, että tällä hetkellä yritykset pidättäytyvät uusien työntekijöiden palkkaamisesta, mikäli uhkana on, että heidät jouduttaisiin myöhemmin lomauttamaan ja maksamaan lomautussakkoa. Lomautussakko hidastaa näin ollen työllistymistä ja pahentaa työttömyystilannetta.

Lomautussakko johtaa myös siihen, että työ-sopimukset solmitaan määräaikaisina usein silloinkin, kun edellytykset toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen solmimiseen olisivat olemassa. Tällä tavalla työnantaja voi joissakin tapauk-

sisssa välttää työntekijän lomauttamiselta ja lomautussakon maksamiselta.

Lomautukset on pyritty perinteisesti kohdistamaan tasapuolisesti yrityksen koko työntekijä-kuntaan. Lomautuksia on lisäksi jaksoitettu siten, että yhdenjaksoiset työttömyyskaudet eivät muodostuisi kenenkään osalta tarpeettoman pitkiksi. Lomautussakko on pakottanut muuttamaan tätäkin käytäntöä. Yrityksen kannalta on edullista kohdistaa lomautukset nyt niin harvoin työntekijöihin kuin mahdollista, mikä merkitsee sitä, että heidän työttömyyskautensa muodostuvat pitkiksi. Tätä ei voida pitää työntekijöiden kannalta sosiaalisesti oikeudenmukaisena.

Lomautussakkoa koskevan lain kielteiset vaikutukset kohdistuvat erityisesti pieniin ja keski-suuriin yrityksiin sekä niiden työntekijöihin, koska näissä yrityksissä työvoiman uudelleensi-joitusmahdollisuudet ovat yleensä vähäisimmät. Ne yritykset, joihin laki kohdistuu, ovat lisäksi sellaisia, joiden taloudellinen ja tuotannollinen asema on muutenkin heikoin.

Lomautussakkolain vakavien työvoimapoliti-tisten vaikutusten vuoksi laki ja sen nojalla an-ne-tut säännökset ja määräykset tulee kumota.

Lomautussakosta kertyvä tulo on tilitetty työttömyyskassojen keskuskassalle, jonka va-roista katetaan työntantajien rahoitusosuus ansioon suhteutetusta työttömyyspäivärahasta. Lain kumoaminen merkitsisi sitä, että vastaava osuus katettaisiin lomautustilanteissa työnanta-jien yleisellä työttömyysvakuutusmaksulla kuten aikaisemminkin.

Lain kumoamisella ei olisi suoranaisia val-tiontaloudellisia vaikutuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

**lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994
annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan joulukuun 30 päivänä 1993 lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1994 annettu laki (1539/93) sekä sen nojalla annetut säännökset ja määräykset.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 1994

**Väinö Saario
Päivi Varpasuo
Martti Tiuri
Minna Karhunen
Anssi Rauramo**

Kalevi Lamminen

**Matti Lahtinen
Tuulikki Ukkola
Oiva Savela
Leila Lehtinen
Heikki A. Ollila**

**Hanna Markkula
Kaarina Dromberg
Pirjo-Riitta Antvuori
Kyösti Toivonen
Tuula Linnainmaa**

Kirsi Piha